

Asia: VN/35657/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamiseksi (ilmanlaatudirektiivi)

Ilmanlaadun turvaaminen, seuranta, hallinta, tiedottaminen ja mittausten laadunvarmennus

Kommenttinne ilmanlaadun seurantaa, hallintaa, tietojen toimittamista, tietovarantoa, ympäristön tilan seurantaa, tiedottamista ja mittausten laadunvarmennusta koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (142 a–142 d, 143, 144, 144 a, 144 b ja 209 §)

Keskeisenä uutena vaatimuksena ilmanlaadun seurannalle on perustaa supermittausasemia, joilla tulee mitata myös sellaisten epäpuhtauksien pitoisuuksia, joille ei, ainakaan vielä, säädetä ilmanlaatuvaatimuksia ja -tavoitteita. Näitä ovat mm. ultrapienet hiukkaset (UPF) ja niiden kokojakauma, musta hiili (BC), ja ammoniakki (NH₃). Nämä uudet vaatimukset ovat kannatettavia, sillä kasvava joukko tutkimustuloksia osoittaa kuinka näillä uusilla monitoroitavilla suureilla on oleellisia terveys- ja ilmastovaikutuksia, joihin aiemmalla sääntelyllä ei ole pystytty vastaamaan.

Kannatettavaa on myös, että supermittausasemien valinnassa hyödynnetään olemassa olevaa ilmanlaadun tutkimusasemaverkkoa ja resursseja. INAR kannattaa esityksen mukaisia mittauspaikkoja (Helsingin Kumpula, Pallas, Hyytiälä ja Virolahti).

Tähän laajennettuun lakisääteiseen tehtävään tulee osoittaa riittävät taloudelliset resurssit, jotta uusiin vaatimuksiin voidaan vastata. Rahoituksen tulee olla pitkäkestoista ja jatkua myös vuoden 2030 jälkeen. Rahoitus on lisäksi sidottava kustannustason nousuun.

Ilmanlaadun parantamista koskevat suunnitelmat

Kommenttinne ilmansuojelusuunnitelmaa koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (145 ja 145 a–145 c §)

-

Kommenttinne ilmansuojelun etenemissuunnitelmaa koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (145 d – 145 e §)

-

Kommenttinne lyhyen aikavälin toimintasuunnitelmaa koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (146 §, ja 146 a)

-

Kommenttinne suunnitelmien laatimisen määräaikoja, päivittämistä, laatimismenettelyä, tiedottamista ja tietojen toimittamista koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (147 ja 147 a)

-

Raja-arvojen saavuttamisen määräaikojen pidentäminen ja päästöosuuksia koskevat poikkeukset

Kommenttinne pykäliin ja niiden perusteluihin (147 b, 148 ja 148 a §)

-

Vireillepano-oikeus, muutoksenhaku ja valitusoikeus

Kommenttinne pykäliin ja niiden perusteluihin (186, 186 a, 190, 191, 194 a, 194 b ja 195 §)

-

Valtioiden rajat ylittävät epäpuhtaudet ja yhteistyö

Kommenttinne pykälään ja sen perusteluihin (211 a §)

-

Muut huomionne esityksestä

Kommenttinne ehdotuksen vaikutuksista (HE-luonnoksen luvut 4.2.1–4.2.3)

-

Muut kommenttinne esityksestä

Helsingin yliopiston Ilmakehätieteiden keskus INAR pitää esitettyä ympäristösuojelulain muutosta ja siinä esitettyjä uudistetun ilmanlaatudirektiivin edellyttämiä tavoitteita selkeinä ja hyvänä lähtökohtana kansalliselle ilmanlaatu työlle. Keskeinen tavoite kiristää ilmanlaadun raja-arvoja ja muita ympäristö-laatuvaatimuksia ja -tavoitteita on oleellinen, jotta Suomen ja koko EU-alueen ilmanlaatua saadaan parannettua.

Laurila Tuulikki
Helsingin yliopisto - Ilmakehätieteiden keskus INAR